

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษา “ความคิดเห็นตัวแทนออกของ (Customs Broker) ที่มีต่อการนำ
หลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน ณ สำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง กรณีศึกษา
การนำเข้าชั่วคราวตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ภาค 4 ประเภท 3 ญ”
เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่มุ่งศึกษาความคิดเห็นของตัวแทนออกของ (Customs Broker) ซึ่งเป็นกลุ่ม
บุคคลที่มีพันธกิจสำคัญในการปฏิบัติพิธีการร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการนำเข้าชั่วคราวตาม
พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ภาค 4 ประเภท 3 ญ โดยการศึกษาครั้งนี้มี
วัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบว่า ตัวแทนออกของ (Customs Broker) มีความคิดเห็นต่อการนำ
หลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน ณ สำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง ในกรณี
การนำเข้าชั่วคราวตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ภาค 4 ประเภท 3 ญ อย่างไร
และทำไมจึงเป็นเช่นนั้น

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

เพื่อตอบปัญหานำวิจัยที่ว่า ตัวแทนออกของ (Customs Broker) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน ณ สำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง
กรณีการนำเข้าชั่วคราวตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ภาค 4 ประเภท 3 ญ
อย่างไร และทำไมจึงเป็นเช่นนั้นผู้วิจัยได้กำหนดกรอบและขอบเขตของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สำหรับการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็น “ตัวแทนออกของ (Customs Broker)” นั้น
ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball) โดยกำหนดให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นพนักงาน
ที่สังกัดอยู่ใน “บริษัทผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนออกของ” ซึ่งดำเนินการติดต่อประสานงาน ณ
สำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง” อีกทั้งยังเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการปฏิบัติ
พิธีการนำเข้าชั่วคราวตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ภาค 4 ประเภท 3 ญ
โดยตรง” โดยการสุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญนั้นผู้วิจัยได้กำหนดให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญต้องมีประสบการณ์
เป็นตัวแทนออกของ ณ สำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบังมาไม่ต่ำกว่า 5 ปี และผ่านการติดต่อ
ประสานงานในการปฏิบัติพิธีการนำเข้าชั่วคราวตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530
ภาค 4 ประเภท 3 ญ มาไม่น้อยกว่า 25 ครั้ง

สำหรับสาเหตุที่กำหนดให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นตัวแทนออกของที่มีประสบการณ์ในการติดต่อประสานงาน ณ สำนักงานสุกลางท่าเรือแหลมฉบังมาไม่ต่ำกว่า 5 ปี และผ่านการปฏิบัติงานเป็นตัวแทนในการปฏิบัติพิธีการนำเข้าชั่วคราวตามพระราชกำหนดพิธีการศุลกากร พ.ศ. 2530 ภาค 4 ประเภท 3 ญ ไม่น้อยกว่า 25 ครั้งนั้นเนื่องจากต้องการให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นผู้ซึ่งมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและความเชี่ยวชาญในลักษณะงานดังกล่าวอย่างแท้จริง รวมทั้งมีมุมมองที่สามารถวิพากษ์การนำเข้าชั่วคราวตามภาค 4 ประเภท 3 ญ ได้อย่างครอบคลุมรอบด้าน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. ศึกษา ข้อกฎหมาย เงื่อนไข และหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องการนำเข้าชั่วคราวตามพระราชกำหนดพิธีการศุลกากร พ.ศ. 2530 ภาค 4 ประเภท 3 ญ จากนั้นนำมากำหนดเป็นกรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยาม เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2. สร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นของตัวแทนออกของที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน ณ สำนักงานสุกลางท่าเรือแหลมฉบัง กรณีศึกษาพระราชกำหนดพิธีการศุลกากร พ.ศ. 2530 ภาค 4 ประเภท 3 ญ จากนั้นจึงกำหนดกรอบแบบสัมภาษณ์ว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ และนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านนั้น ได้แก่

3.1 อาจารย์ลือชัย วงษ์ทอง ตำแหน่งอาจารย์ประจำวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจมหาวิทยาลัยบูรพา

3.2 อุษณากรณ์ ทาระธรรมณ์ ตำแหน่งอาจารย์ประจำวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจมหาวิทยาลัยบูรพา

3.3 นายภิรมย์ ส่งเสริมตำแหน่งหัวหน้างานพิธีการ ฝ่ายพิธีการกลาง ส่วนบริการกลางสำนักงานสุกลางท่าเรือแหลมฉบัง

ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นทำการปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ “การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก” (In-depth Interview) มาเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบว่า “ตัวแทนออกของ” มีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน ณ สำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง กรณีการนำเข้าชั่วคราวตามพระราชกำหนดพิธีศุลกากร พ.ศ. 2530 ภาค 4 ประเภท 3 ญ อย่างไร และทำไมจึงเป็นเช่นนั้น โดยใช้แนวความคิดหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ประการ คือ หลักนิติธรรมหลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า มาเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ศึกษาและอธิบายปรากฏการณ์ (ภาคผนวก ก)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของ “ตัวแทนออกของ (Customs Broker)” ที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน ณ สำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง กรณีศึกษาพระราชกำหนดพิธีศุลกากร พ.ศ. 2530 ภาค 4 ประเภท 3 ญ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามกระบวนการดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำการขออนุญาตกลุ่มตัวอย่างด้วยวาจา เพื่อขอสัมภาษณ์ซักถามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการนัดหมายผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญทีละ 1 คน และทำการสัมภาษณ์ทีละ 1 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball) ทั้งนี้ในการสัมภาษณ์แต่ละครั้งผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเองทุกครั้ง
3. ในการสัมภาษณ์แต่ละครั้ง ผู้วิจัยได้บันทึกข้อมูลการตอบข้อซักถามของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนในประเด็นปัญหาต่าง ๆ โดยจดบันทึกคร่าว ๆ ในทุกประเด็นคำถามและนำมาเรียบเรียงรายละเอียดอย่างสมบูรณ์อีกครั้งเมื่อเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์
4. หลังจากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการตอบข้อซักถามของผู้ให้ข้อมูลสำคัญมาดำเนินการวิเคราะห์เพื่อที่จะสรุปข้อคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญให้มีความชัดเจน

การวิเคราะห์ข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า เพื่อตรวจสอบว่าการที่บุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไปจะทำให้ข้อมูลเหมือนเดิมหรือไม่ โดยผู้วิจัยมุ่งที่จะวิเคราะห์ข้อมูล “ความคิดเห็นของตัวแทนออกของ (Customs Broker)” ที่มีต่อการนำ

หลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน ณ สำนักงานศาลากรท่าเรือแหลมฉบัง กรณีพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ภาค 4 ประเภท 3 ญ” อย่างจำเพาะเจาะจงเพื่อตรวจสอบว่าตัวแทนออกของผู้มีบทบาทสำคัญในกระบวนการดังกล่าวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน ณ สำนักงานศาลากรท่าเรือแหลมฉบัง ในกรณีการนำเข้าชั่วคราวตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ภาค 4 ประเภท 3 ญ อย่างไรและทำไมจึงเป็นเช่นนั้น โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

วิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis) ของความคิดเห็นของตัวแทนออกของในการปฏิบัติงาน ณ สำนักงานศาลากรท่าเรือแหลมฉบัง กรณีนำเข้าชั่วคราวตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ภาค 4 ประเภท 3 ญ ตามกรอบเกณฑ์แนวคิดธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยการวิเคราะห์ได้จำแนกการนำเสนอข้อมูลออกเป็น 6 หัวข้อ อันได้แก่ ประเด็นเรื่องหลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ หลักความคุ้มค่า และหลักคุณธรรม